

KİTAP İNCELEMESİ

İletişim ve Medya Bağlamında Çevirmen Başvuru Kitabı

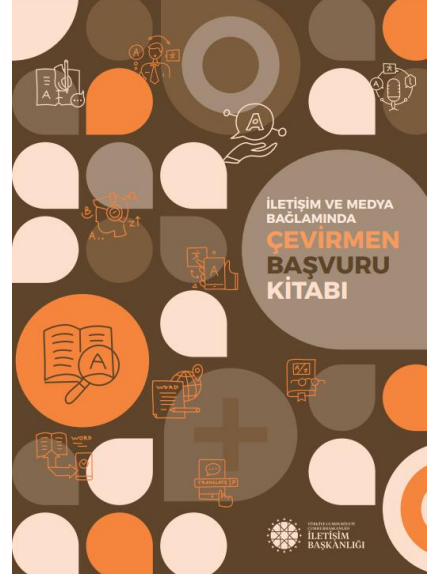
Yazar: Komisyon
Yayıncı: Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınları
Yayın Yılı: 2021
s. 282
ISBN: 978-625-7779-94-4

Değerlendiren¹: İsmail Yaman

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yabancı Diller Eğitimi
Bölümü, İngiliz Dili Eğitimi A.B.D.

ismail.yaman@omu.edu.tr

Doi: [10.51726/jlr.918497](https://doi.org/10.51726/jlr.918497)

Çeviri yüzyıllardır önemli bir iletişim aracı olagelmıştır. Yazılı, sözlü ve işaret dili ana başlıkları altında birçok farklı türü ve boyutu olan çeviri işlemi sonuçları itibariyle ciddiyetle ve titizlikle ele alınması gereken bir konudur. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı eşgüdümünde kamuda çeviri süreçlerini belirli bir standarda oturtmak amacıyla hazırlanan açık erişimli *Kamu Terim Bankası* ve *Kamu Kurumları Sözlüğü* çalışmalarına tamamlayıcı çerçeve olarak yayınlanan *İletişim ve Medya Bağlamında Çevirmen Başvuru Kitabı* tüm çeviri süreçlerine rehberlik etmeyi amaçlayan bir başvuru kitabı olma özelliğini taşımaktadır. *Çeviride Temel Konular*, *İletişim ve Medya*, ve *Çeviri ve Teknoloji* olmak üzere üç ana bölümden oluşan 282 sayfalık bu eserin yazar ekibi farklı üniversitelerden çeviribilim alanında yetkin akademisyenlerden oluşmaktadır.

Çeviride temel konuların ele alındığı birinci bölüm kamuda çeviri bağlamında araştırma ve çeviri sürecine ilişkin temel bilgilerle başlamaktadır. Mütercim, tercüman, kaynak metin, erek metin, eşdeğerlik, söylem çözümlemesi, Skopos Kuramı, Anlam Kuramı, Oyun Kuramı gibi pek çok kavram ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. İkinci aşamada, çeviride kalite boyutu ele alınmış ve dilsel, anlamsal ve edimsel düzeyde ortaya çıkabilecek çevirmen hatalarının nasıl değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin bazı değerlendirmeler ve bu çerçevede kullanılan temel belgeler ve standartlar ortaya konmuştur. Üçüncü aşamada, çeviride kültürlerarası farkındalık konusu tartışılmış ve çevirmenin üstlendiği

¹ ORCID: 0000-0003-1323-4909

Submitted: 16.04.2021

Accepted: 01.05.2021

<https://doi.org/10.51726/jlr.918497>

iletişimci rolü ve bu rolün kritik önemi örneklerle ele alınmıştır. Son olarak, çeviride sosyolojik dönemeç ve aktörler konusu irdelenmiş ve hem çeviri ürününün hem de çevirmenin sosyolojisi detaylandırılmıştır. Ayrıca, çeviri sektöründe engelli çevirmenlere yönelik farkındalık artırıcı çalışmalara değinilmiş ve içinde bulunduğumuz salgın döneminde ortaya çıkan yeni sosyolojik bakış açılarının çeviri süreçlerine etkileri tartışılmıştır.

İkinci bölümde çeviri konusu iletişim ve medya bağlamında ele alınmıştır. İlk kısımda, basın çevirisi kapsamında haber çevirileri yapan çevirmenlere rehberlik yapacak temel ilkeler tartışılmıştır. İkinci kısımda, internet kullanımının yaygınlaşması sonucu ortaya çıkan sosyal medya gibi platformların çeviri süreçlerine etkisi ve medya okuryazarlığının çevirmenler için öneminden bahsedilmiştir. Üçüncü ve dördüncü kısımlarda, sırasıyla terim bilimi çalışmaları bağlamında hukuk çevirisi ve diplomatik metin çevirileri ele alınmıştır. Özel uzmanlık ve ciddi bir terminolojik hâkimiyet gerektiren bu iki çeviri alanında çevirmenlere yol gösterecek hassas noktalar örneklerle aktarılmıştır.

Teknolojinin çeviri üzerindeki etkisini inceleyen üçüncü bölüm çeviri teknolojileri, çeviride teknoloji kullanımı ve çeviri projeleri üzerine bilgi paylaşımı ile başlamaktadır. Bu çerçevede, uzun zamandır kullanılan ve yeni ortaya çıkan çeviri yazılımları ve bunların uygulamadaki yansımaları örneklerle ele alınmıştır. Makine çevirisinin ulaştığı son nokta ve yapay zekâ çalışmalarının olası etkileri de değinilen hususlar arasındadır. İkinci alt başlık olarak dijital çeviriye yer verilmiş ve kullanımı artan dijital ortamlarda yükselen hak odaklılık, kamu yararı ve toplumsal farkındalık gibi kavramların çevirmenlere açtığı yeni bakış açıları mercek altına alınmıştır. Son olarak, gelişen teknoloji bağlamında çeviride yerelleştirme çalışmalarına ışık tutulmuş ve yerelleştirme kapsamına giren internet sayfası, yazılım ve uygulama çevirilerinin yükselen eğilimi ve bu çerçevede çevirmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar tartışılmıştır.

Günümüzde iletişimin değişen yüzü ve hızı dikkate alındığında, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın faaliyet alanı çerçevesinde belirgin bir yer tutan çeviri çalışmalarının daha fazla önem kazandığı aşikârdır. Bu sebeple, Türkiye'de hem çevirmen eğitimine hem de çeviri süreçlerine yönelik rehber niteliği taşıyan güncel, anlaşılır ve güvenilir kaynak kitaplara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede yürütülen terim çalışmalarına destek olarak yayınlanan *İletişim ve Medya Bağlamında Çevirmen Başvuru Kitabı* güncel gelişmeleri dikkate alarak titizlikle seçilmiş konu başlıkları, hemen her başlık altında yer verilen anlaşılır ve zengin örnekler, sayfalarda kullanılan dikkat çekici ve kaliteli görsel destekler ve göze hitap eden sayfa tasarımıyla çok önemli bir boşluğu doldurmaya adaydır. En önemlisi de böyle kapsamlı ve nitelikli bir başucu kitabının ücretsiz olarak açık erişime sunulmuş olmasıdır (https://www.iletisim.gov.tr/images/uploads/dosyalar/Çevirmen_Başvuru_Kitabı.pdf). Bu eserin Türkiye'de önlisans, lisans ve lisansüstü çeviribilim öğrencilerine, ilgili akademisyenlere ve çeviri alanında hem kamuda hem de özel sektörde faaliyet gösteren tüm ilgililere kayda değer katkı sağlayacağı açıktır.